

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 160/09-51

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. marca 2010 v senáte zloženom z predsedu Jána Auxta a zo sudcov Rudolfa Tkáčika a Ľubomíra Dobríka prerokoval sťažnosť Ing. F. H., B., zastúpeného advokátom Mgr. M. B., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 M Cdo 4/2008 z 25. júna 2008 a takto

r o z h o d o l :

Základné právo Ing. F. H. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 M Cdo 4/2008 z 25. júna 2008 porušené nebolo.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 160/09-23 z 3. júna 2009 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie sťažnosť Ing. F. H. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 M Cdo 4/2008 z 25. júna 2008.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh, ako aj z obsahu pripojeného súdneho spisu ústavný súd zistil, že sťažovateľ sa návrhom na Okresnom súde Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) domáhal povolenia obnovy konania o neplatnosť kúpnej zmluvy vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 14 C 123/92. Svoj návrh odôvodnil existenciou dôkazu, ktorý bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní a ktorý je spôsobilý privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Týmto dôkazom malo byť predložené uznesenie Štátneho notárstva v Bratislave (ďalej len „bývalé štátne notárstvo“) sp. zn. D 1678/58 z 22. augusta 1959, ktorým bolo rozhodnuté v dedičskej veci po nebohom J. Z. Podľa názoru sťažovateľa z obsahu tohto uznesenia vyplýval dôkaz o nedostatku aktívnej legitímácie navrhovateľky v konaní o neplatnosť uzavretej kúpnej zmluvy, ktorého obnovu sťažovateľ navrhoval.

Okresný súd návrh sťažovateľa na obnovu konania uznesením sp. zn. 8 C 165/00 zo 7. apríla 2003 zamietol s odôvodnením, že listina ním predložená nespĺňa náležitosti rozhodnutia, keďže nie je opatrená odtlačkom pečiatky a doložkou právoplatnosti a vykonateľnosti.

Rozhodnutie okresného súdu sťažovateľ považoval za založené na čisto formálnom dôvode spočívajúcom v konštatovaní, že predložený dôkaz – uznesenie bývalého štátneho

notárstva sp. zn. D 1678/58 z 22. augusta 1959 – nemá náležitosti rozhodnutia. Sťažovateľ argumentoval tým, že k dispozícii mal iba ním vyhotovený opis predmetného uznesenia bývalého štátneho notárstva, keďže toto uznesenie bolo v tom čase založené v dedičskom spise a napriek žiadosti sťažovateľa mu nebolo poskytnuté.

Okresný súd odkázal sťažovateľa na podanie žaloby o určenie vlastníckeho práva.

Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 31. októbra 2003 sp. zn. 7 Co 67/03 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil.

Uznesenie krajského súdu napadol sťažovateľ dovolaním na najvyššom súde, ktoré bolo uznesením najvyššieho súdu z 11. júna 2004 sp. zn. 2 Cdo 71/2004 odmietnuté.

Na základe podnetu sťažovateľa podal mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“). V podanom mimoriadnom dovolaní generálny prokurátor namietal, že súdy odmietli neoverený odpis rozhodnutia bývalého štátneho notárstva sp. zn. D 1678/58 z 22. augusta 1959 predložený sťažovateľom, hoci tento nemohol predložiť odpis overený, aj keď oň žiadal, a naopak, nevyžiadali príslušný spis bývalého štátneho notárstva a nevyhodnotili ho, čo je postup neobjektívny a účelový. Podľa názoru generálneho prokurátora návrh sťažovateľa na obnovu konania bol dôvodný, *„pretože okolnosti, ktoré sťažovateľ predložil spolu s návrhom na povolenie obnovy konania, je možné považovať sa nové skutočnosti a dôkazy, ktorých preskúmanie môže privodiť pre navrhovateľa priaznivejšie rozhodnutie vo veci samej“*.

Ďalšou zásadnou námietkou generálneho prokurátora bola skutočnosť, že *„súdy na prejednanie návrhu na obnovu konania nenariadili pojednávanie a neumožnili tak sťažovateľovi vyjadriť sa k návrhu, predložiť nové dôkazy a uviesť nové skutočnosti, ktoré by riadne odôvodňovali rozhodnutie súdov o návrhu na obnovu konania, čím sťažovateľovi odňali možnosť vyjadriť sa k predloženým novým dôkazom a skutočnostiam“*.

Mimoriadne dovolanie najvyšší súd zamietol rozsudkom z 25. októbra 2005 sp. zn. 1 M Cdo 1/2005. Proti rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 1 M Cdo 1/2005 podal sťažovateľ sťažnosť podľa čl. 127 ústavy. Ústavný súd o sťažnosti rozhodol nálezom č. k. I. ÚS 335/06-55 z 30. októbra 2007, ktorým napadnutý rozsudok najvyššieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Ústavný súd dospel k záveru, že postupom najvyššieho súdu bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

nesprávnym právnym posúdením veci v spojení s inou vadou, ako aj základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to nedoručením vyjadrenia protistrany vo veci samej sťažovateľovi.

Po zrušení napadnutého rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 1 M Cdo 1/2005 z 25. októbra 2005 nálezom ústavného súdu najvyšší súd doručil sťažovateľovi kópiu vyjadrenia žalovanej z 12. apríla 2005 k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora. Toto vyjadrenie bolo sťažovateľovi doručené 12. júna 2008, pričom najvyšší súd neurčil sťažovateľovi lehotu, v ktorej by mohol zaujať stanovisko k predmetnému vyjadreniu. Na základe oznámenia miesta a času verejného vyhlásenia rozsudku zo 16. júna 2008 najvyšší súd rozsudok sp. zn. 1 M Cdo 4/2008 verejne vyhlásil 25. júna 2008.

Sťažovateľ tento rozsudok napadol na ústavnom súde sťažnosťou z 22. októbra 2008, ktorú ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 160/09-23 z 3. júna 2009 prijal na ďalšie konanie.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal formalistický prístup najvyššieho súdu k podanému mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora hraničiaci s odopretím spravodlivosti, pričom rozsudok najvyššieho súdu označil za svojvoľný a arbitrárny.

Zásadnou námietkou sťažovateľa je tvrdenie, že najvyšší súd sa opätovne nezaoberal podstatou námietky generálneho prokurátora, ktorý v mimoriadnom dovolaní poukazoval na skutočnosť, že rozhodnutím bývalého štátneho notárstva sp. zn. D 1678/58 z 22. augusta 1959 došlo ku schváleniu dedičskej dohody, ktorou bola rozdelená celá nehnuteľnosť, a nie len časť nehnuteľnosti zodpovedajúca dedičským podielom po poručiteľovi J. Z.

Podľa názoru sťažovateľa *«z nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 335/06 zo dňa 30.10.2007 celkom jasne a nepochybne vyplynulo, že Najvyšší súd SR sa musí zaoberať všetkými námietkami generálneho prokurátora, ktoré sú obsahom podaného mimoriadneho dovolania. Generálny prokurátor okrem iného namietol, že súdy odmietli neoverený odpis uznesenia Štátneho notárstva v BRATISLAVE sp. zn. D 1678/58 zo dňa 22.08.1959 predložený sťažovateľom, hoci tento nemohol predložiť odpis overený, hoci oň žiadal a naopak nevyžiadali príslušný spis Štátneho notárstva v BRATISLAVE a nevyhodnotili ho, čo je postup neobjektívny a účelový. Generálny prokurátor teda okrem iného namietal, že sa*

súdy vôbec nezaoberali základnou relevantnou otázkou, a to, či sťažovateľ označil dôkazy, ktoré môžu pre neho privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Podotýkame, že z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že súdy mali tento dôkaz k dispozícii... To znamená, že súdy sa dôkazmi označenými sťažovateľom nezaoberali z dôvodu, že nepriznali vierohodnosť opisu dôkazu predloženému sťažovateľom, hoci bol súčasťou spisu v kópii! Takýto postup súdov nemožno označiť inak, ako formalistický a súčasne za arbitrárny a svojvoľný, ktorý hraničí s denegatio iustitiae. Nedostatok, ako Najvyšší súd SR veľmi benevolentne uvádza „podrobnejšieho odôvodnenia“, v skutočnosti však žiadneho odôvodnenia, je len dôkazom o tom, že súdy túto právnu otázku a s ňou súvisiace relevantné dôkazy, úplne ignorovali.».

Uvedené skutočnosti svedčia podľa názoru sťažovateľa o tom, že v konaní došlo k vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v zmysle § 243 ods. 1 písm. b) zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). Najvyšší súd túto skutočnosť „opätovne opomenul a rovnako opomenul zhodnotiť ním zistené skutočnosti vo vzťahu ku generálnym prokurátorom namietnutej vade“. Sťažovateľ z uvedeného usudzuje, že najvyšší súd opomenul podstatné relevantné a právne okolnosti a vecou sa nezaoberal zo všetkých do úvahy prichádzajúcich hľadísk, v čom vidí zásah do svojho ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Druhou podstatnou námietkou sťažovateľa je tvrdenie, že najvyšší súd sa v napadnutom rozsudku „ani náznakom nezmienal“ a vôbec sa nezaoberal skutočnosťou úzko súvisiacou s meritórnym posúdením veci, „že rozhodnutím Štátneho notárstva v BRATISLAVE sp. zn. D 1678/58 zo dňa 22.08.1959 bola schválená dohoda dedičov o rozdelení celej nehnuteľnosti, ktorá bola predmetom sporu, a to s tým, že právna predchodkyňa odporkyne (jej matka E. W.) bola z tohto rozdelenia vylúčená, t.j. na základe dohody dedičov nebola (prestala byť) spoluvlastníčkou nehnuteľnosti, pretože svoje podiely ostatným dedičom odstúpila. Podotýkame, že táto skutočnosť nebola spochybnená ani odstránením (údajných) počítacích chýb, ktoré opravil Obvodný súd BRATISLAVA II vydaním opravného uznesenia sp. zn. D 2712/93 zo dňa 31.05.1994, pretože toto sa výroku o schválení dohody dedičov o rozdelení predmetnej nehnuteľnosti rozhodnutím Štátneho

notárstva v BRATISLAVE sp. zn. D 1678/58 zo dňa 22.08.1959 nedotklo a dotknúť ani nemohlo. Ak potom právna predchodkyňa odporkyne nebola resp. prestala byť spoluvlastníckou predmetných nehnuteľností, nemohla dedením od nej ani odporkyňa spoluvlastnícky podiel nadobudnúť, a to bez ohľadu na rozhodnutie Štátneho notárstva BRATISLAVA II sp. zn. D 338/92 zo dňa 24.03.1992, pretože toto nebolo spôsobilé odňať vlastnícke právo tým spoluvlastníkom (resp. ich právnym nástupcom), ktoré získali na základe dedičskej dohody schválenej rozhodnutím Štátneho notárstva v BRATISLAVE sp. zn. D 1678/58 zo dňa 22.08.1959. Tu je viac ako zrejmé, že dôkaz označený a navrhnutý sťažovateľom bol spôsobilý privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Najvyšší súd SR sa teda opomenul zaoberať vecou z týchto hľadísk a opomenul sa zaoberať týmito skutkovými a právnymi skutočnosťami, a vec teda neposúdil zo všetkých do úvahy prichádzajúcich hľadísk. To však znamená, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.“

Sťažovateľ svoje tvrdenia argumentuje vo vzťahu k jednotlivým čiastkovým záverom obsiahnutým v odôvodnení napadnutého rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 1 M Cdo 4/2008 z 25. júna 2008.

Najvyšší súd podľa názoru sťažovateľa pochybil, pokiaľ tvrdí, že „*vecná legitimácia odporkyne ako podielovej spoluvlastnícky predmetných nehnuteľností nesúvisí s uznesením Štátneho notárstva v BRATISLAVE sp. zn. D 1678/58 zo dňa 22.08.1959, pretože v tomto konaní sa prejednávalo výlučne dedičstvo po J. Z., pričom pokiaľ ide o dedičský podiel E. W. (matky žalovanej) z dedičstva po tomto zomrelom, na základe schválenej dohody dedičov tento podiel prevzali dedičia uvedení v uznesení pod bodmi 4 až 9“*.

Sťažovateľ sa domnieva, že najvyšší súd opomenul skutočnosť, že predmetným uznesením bývalého štátneho notárstva „*bola schválená dohoda dedičov o rozdelení celej nehnuteľnosti a dedičia uvedení v čl. IV písm. c) uznesenia získali spoluvlastnícke podielu spolu vo výške 1/1 a to, že právna predchodkyňa odporkyne medzi nimi nebola. Inými slovami povedané, predmetné uznesenie je verejnou listinou preukazujúcou dohodu dedičov rozdelení celej spornej nehnuteľnosti medzi dedičov, a to, že E. W. nemala k spornej nehnuteľnosti žiadny spoluvlastnícky podiel“*.

Uznesenie bývalého štátneho notárstva sp. zn. D 1678/58 z 22. augusta 1959 je podľa sťažovateľa dôkazom o tom, že sa právna predchodkyňa žalovanej vzdala všetkých podielov na predmetnej nehnuteľnosti v prospech ostatných dedičov, nielen podielu po otcovi J. Z.

Sťažovateľ tiež spochybňuje záver najvyššieho súdu, že dedičský podiel právnej predchodkyne žalovanej po poručiteľke A. Z., rod. S., nebol predmetom dohody dedičov v dedičskej veci po nebohom J. Z. Sťažovateľ vyslovil presvedčenie, *„že predmetnou dedičskou dohodou právna predchodkyňa žalovanej mohla odstúpiť nielen svoj dedičský podiel po otcovi, ale aj spoluvlastnícky podiel zdedený po matke...“*.

Najvyšší súd podľa sťažovateľa tiež ničím neodôvodnil, prečo by aj takáto dohoda nemohla byť dedičmi uzatvorená.

Vo vzťahu k opravnému uzneseniu vydanému bývalým Obvodným súdom BRATISLAVA II sp. zn. D 2712/93 z 31. mája 1994, ktorým boli odstránené počítacie chyby v uznesení bývalého štátneho notárstva sp. zn. 1678/58 z 22. augusta 1959 a na ktoré najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal, sťažovateľ uviedol, že týmto *„nebola spochybnená podstata námietky generálneho prokurátora, pretože toto opravné uznesenie sa výroku o schválení dohody dedičov o rozdelení celej predmetnej nehnuteľnosti rozhodnutím Štátneho notárstva v BRATISLAVE sp. zn. D 1678/58 zo dňa 22.08.1959 medzi dedičov s vylúčením právnej predchodkyne odporkyne E. W. nedotklo a dotknúť ani nemohlo, pretože opravné uznesenie nemôže meniť opravované rozhodnutie z vecného hľadiska“*.

Z uvedených súvislostí sťažovateľ odvodzuje záver, že žalovanej aktívna legitimácia v konaní o neplatnosť kúpnej zmluvy, ktorého obnovy sa domáhal, je spochybnená. Žalovaná podľa názoru sťažovateľa nemohla po svojej matke zdediť spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnostiam tvoriacim predmet konania o neplatnosť kúpnej zmluvy vo výške 1/20, ako to vyplýva z rozhodnutia bývalého štátneho notárstva sp. zn. D 338/92 z 24. marca 1992, keďže matka žalovanej *„nebola spoluvlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti, o čom svedčilo rozhodnutie Štátneho notárstva v BRATISLAVE sp. zn. D 1678/58 zo dňa 22.08.1959“*.

Sťažovateľ v odôvodnení svojej sťažnosti napadol tiež postup najvyššieho súdu, ktorý predchádzal vyhláseniu rozsudku a v rámci ktorého mu nebola poskytnutá primeraná lehota na vyjadrenie k podaniu odporkyne, ktoré mu bolo najvyšším súdom doručené.

Právny zástupca sťažovateľa «dňa 19.06.2008 požiadal o poskytnutie lehoty na vyjadrenie sa k zaslanému podaniu odporkyne. Najvyšší súd SR na túto žiadosť pred vydaním rozhodnutia žiadnym spôsobom nereagoval, v každom prípade sťažovateľovi neoznámil, že žiadosti nevyhovuje. Poukazujeme na to, že v danom prípade Najvyšší súd SR, keď sťažovateľovi zaslal podanie odporkyne, nestanovil lehotu, v ktorej sa sťažovateľ má resp. môže vyjadriť. V danej veci išlo o pomerne náročnú kauzu s rozsiahlym spisovým materiálom, sťažovateľovi nebola známa skutočnosť, ktorá by bránila poskytnutiu požadovanej lehoty, a preto mohol legitímne očakávať, že pokiaľ by Najvyšší súd SR žiadosti nevyhovet, sťažovateľovi resp. jeho právnenému zástupcovi by to oznámil ešte pred vydaním rozhodnutia tak, aby sa sťažovateľ mohol primerane tomu zariadiť. Najvyšší súd SR si pritom musel byť vedomý, že konanie o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora bolo pre sťažovateľa poslednou možnosťou, ako zvrátiť pre neho nepriaznivý stav. Najvyšší súd SR však na žiadosť vôbec nereagoval a ani v odôvodnení rozhodnutia sa nevysporiadal s tým, prečo žiadosti nevyhovet.“.

Sťažovateľ vychádza z predpokladu, že ako účastník konania „mohol vzhľadom na vyššie uvedené celkom legitímne očakávať, že pokiaľ Najvyšší súd SR žiadosti nemieni vyhovieť, oznámi to sťažovateľovi resp. jeho právnenému zástupcovi ešte pred vydaním rozhodnutia tak, aby sa sťažovateľ mohol primerane tomu zariadiť. Pokiaľ tak naopak Najvyšší súd SR nepostupoval, znemožnil sťažovateľovi zajať stanovisko k podaniu odporkyne, čo je v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.»

Sťažovateľ svoje už uvedené výhrady proti postupu najvyššieho súdu v konaní predchádzajúcom vydaniu sťažnosťou napadnutého rozsudku nepremietol do znenia petitu sťažnosti.

Na základe uvedeného sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd vyslovil, že najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 1 M Cdo 4/2008 z 25. júna 2008 porušil jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zrušil napadnutý rozsudok najvyššieho súdu a vrátil vec na ďalšie konania a priznal sťažovateľovi náhradu trov konania.

Na výzvu ústavného súdu zo 16. júla 2009 sa k sťažnosti vyjadril najvyšší súd prostredníctvom svojej podpredsedníčky. Vyjadrenie zo 4. augusta 2009 bolo doručené ústavnému súdu 10. augusta 2009.

Podpredsedníčka najvyššieho súdu v ňom zaujala stanovisko k zásadným bodom sťažnosti sťažovateľa, pričom okrem iného uviedla: *«Najvyšší súd po novom preskúmaní veci v intenciách právneho názoru vyjadreného v citovanom náleze ustálil, že sa nestotožňuje s právnym posúdením generálneho prokurátora, že nový dôkaz označený žalobcom (dedičské rozhodnutie sp. zn. D 1678/58) možno považovať za taký dôkaz, ktorý môže privodiť pre žalobcu (sťažovateľa Ing. F. H.) priaznivejšie rozhodnutie vo veci samej. Svoj záver aj náležité podrobne zargumentoval v dôvodoch rozsudku sp. zn. 1M Cdo 4/2008 zo dňa 25.06.2008... Dovolací súd sa však osobitne a podrobne zaoberal a preveroval relevanciu označeného dôkazu - uvedeného dedičského rozhodnutia sp. zn. D 1678/58, o ktorom žalobca (sťažovateľ) tvrdí, že je „dôkazom o tom, že sa E. W. vzdala všetkých podielov na predmetnej nehnuteľnosti v prospech ostatných dedičov, nielen podielu po otcovi J. Z.“. V tomto smere je potrebné dať do pozornosti najmä stranu 9 a nasl. rozsudku sp. zn. 1M Cdo 4/2005 zo dňa 25.06.2008. Svoj záver, že dedičský podiel E. W. (právnej predchodkyne žalovanej) po poručiteľke A. Z., rod. S., zomrelej 25. júla 1957 nebol predmetom dohody dedičov v dedičskej veci po nebohom J. Z., zomrelom 18. septembra 1958 (bez zreteľa na to, že ani nemohol byť predmetom takejto dedičskej dohody) dovolací súd jasne vysvetlil. Takýto záver prijal so zreteľom na obsah uznesenia Štátneho notárstva v Bratislave z 22. augusta 1959 sp. zn. D 1678/58 ako aj so zreteľom na obsah zápisnice spísanej v tejto dedičskej veci na Štátnom notárstve v Bratislave 15. júla 1959. V uznesení Štátneho notárstva v Bratislave z 22. augusta 1959 sp. zn. D 1678/58, t.j. v žalobcom označenom novom dôkaze, o ktorom generálny prokurátor tvrdil, že môže privodiť pre žalobcu priaznivejšie rozhodnutie vo veci, o tomto podiele nie je žiadna zmienka (vzhľadom na predmet konania, ktorý tvorilo dedičstvo /pozostalosť/ po nebohom J. Z., pre takúto zmienku nebol ani dôvod). To isté (absencia akejkoľvek takejto zmienky) platí aj pre obsah už spomenutej zápisnice spísanej na Štátnom notárstve v Bratislave 15. júla 1959, ktorú ako neoverenú kópiu predložil žalobca. Dovolací súd opodstatnene preto ustálil, že žalobcom ako nový dôkaz, ktorý bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní, označené dedičské rozhodnutie sp. zn. D 1678/58, rieši iba (výlučne) otázku dedičstva po nebohom*

J. Z. Týmto rozhodnutím sa preto objektívne nemôže spochybniť vecná legitímácia - spoluvlastnícke právo žalovanej k dotknutým nehnuteľnostiam, ktoré nadobudla dedením po svojej matke a tá ho nadobudla dedením po svojej matke, ako to vyplýva z dedičských rozhodnutí -rozhodnutia Štátneho notárstva Bratislava 2 z 24. marca 1992 sp. zn. D 338/92 a uznesenia Štátneho notárstva v Bratislave z 15. júna 1958 sp. zn. D 1757/57. Na existenciu a právne účinky uvedených rozhodnutí, ktoré preukazujú spomenutú vecnú legitímáciu žalovanej ako podielovej spoluvlastnícky nehnuteľností, nemá žiaden vplyv (je v tomto sme právne irelevantným) žalobcom označený dôkaz. Takýto dôkaz nie je dôkazom schopným spochybniť vlastnícke právo žalobkyne k predmetným nehnuteľnostiam v rozsahu jej podielu. Ide tu teda o dôkaz, ktorý nemôže privodiť pre žalobcu priaznivejšie rozhodnutie vo veci v zmysle § 228 ods. 1 písm. a/ O.s.p.»

S poukazom na prezentované právne závery najvyššieho súdu potom podľa názoru najvyššieho súdu skutočnosť, že okresný súd a krajský súd nepovažovali za potrebné pripojiť dedičský spis sp. zn. D 1678/58, nemožno považovať za inú vadu konania.

K námietke sťažovateľa týkajúcej sa postupu najvyššieho súdu, ktorý mu neposkytol primeranú lehotu na vyjadrenie sa k doručenému vyjadreniu žalovanej, najvyšší súd uviedol, že „po tom, čo bolo právnenému zástupcovi sťažovateľa (žalobcu) doručené (12. júna 2008) už spomenuté vyjadrenie žalovanej v dovolacom konaní, 16. júna 2008 v súlade so zákonom oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku najvyššieho súdu. V zhode s týmto oznámením došlo 25. júna 2008 k verejnému vyhláseniu rozsudku sp. zn. 1M Cdo 4/2008. Po oznámení miesta a času verejného vyhlásenia rozsudku dovolací súd dostal (19. júna 2008) od právneho zástupcu sťažovateľa (žalobcu) žiadosť o poskytnutie lehoty na vyjadrenie k doručenému vyjadreniu žalovanej v dovolacom konaní do 16.07.2008. V spojitosti s týmto podaním zástupcu sťažovateľa (žalobcu) nebolo povinnosťou najvyššieho súdu tohto zástupcu upozorňovať na to, že už bol stanovený čas verejného vyhlásenia rozsudku a že tento čas bol aj s miestom verejného vyhlásenia už oznámený, rovnako nebolo povinnosťou najvyššieho súdu zmeniť čas verejného vyhlásenia rozsudku a napokon nebolo povinnosťou najvyššieho súdu požadovať od sťažovateľa (žalobcu), aby sa k doručenému vyjadreniu žalovanej v dovolacom konaní vyjadroval, resp. stanovovať mu lehotu na takéto vyjadrenie. Posúdenie, ktoré mal dovolací súd urobiť, sa zreteľne vymedzilo

(zúžilo) v nadväznosti na predošlé rozhodovanie dovolacieho súdu v danej právnej veci (porovnaj tiež uznesenie z 11. júna 2004 sp. zn. 2 Cdo 71/2004 a jeho posúdenie v citovanom náleze) a sústredilo sa už iba k posudzovaniu, ako ho striktne vymedzil ústavný sud v tomto náleze. Pred uvedeným posúdením opodstatnenosti mimoriadne dovolania generálneho prokurátora bolo mimoriadne dovolanie účastníkom doručené, argumenty oboch strán sporu v dovolacom konaní vrátane stanoviska k mimoriadne dovolaniu boli tiež predstreté najvyššiemu súdu. Tým, že dovolací súd nereagoval na žiadosť právneho zástupcu sťažovateľa (žalobcu) o poskytnutie lehoty na vyjadrenie k doručenému vyjadreniu žalovanej v dovolacom konaní do 16.07.2008 ktoré vyjadrenie napokon doručil zástupca sťažovateľa (žalobcu) najvyššiemu súdu 23.07.2008, nepoškodil sťažovateľa (žalobcu) na jeho práve na súdnu ochranu.“.

Podpredsedníčka najvyššieho súdu vo svojom vyjadrení navrhla sťažnosti nevyhovieť a zároveň vyslovila súhlas s rozhodnutím vo veci bez nariadenia ústneho pojednávania.

K vyjadreniu najvyššieho súdu zaujal stanovisko sťažovateľ vo svojom vyjadrení, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 7. októbra 2009. V tomto podaní sťažovateľ vyslovil názor, že najvyšší súd sa vo svojom stanovisku nezaoberal meritórne dôvodmi sťažnosti, „*nekomentuje ich a teda nevyvracia*“. V podstatnej časti svojho vyjadrenia následne sťažovateľ podrobne rekapituluje dôvody podanej sťažnosti, pričom do svojho vyjadrenia prebral obsah odôvodnenia sťažnosti. Vo vzťahu k zásahu do základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neposúdením veci zo všetkých do úvahy prichádzajúcich hľadísk najvyšším súdom sťažovateľ navyše uviedol, že tvrdenie najvyššieho súdu o dostatočnom zargumentovaní jeho záverov prezentovaných v odôvodnení napadnutého rozsudku „*je úplne absurdné*“, keďže najvyšší súd „*sa v podstate oprel o jedno rozhodnutie štátneho notárstva a výrok druhého úplne ignoroval; jedno rozhodnutie považoval za relevantné, iné nie, hoci obe boli preň záväzné (§ 135 ods. 2 O.s.p.). Postup uvažovania Najvyššieho súdu SR viedol k tomu, že medzi rozhodnutiami je rozpor, hoci ich bolo možné vysvetľovať aj vo vzájomnom súlade. A toto Najvyšší súd SR nezargumentoval podrobne ani jasne nevysvetlil.*“.

Čo sa týka skutočnosti, že najvyšší súd neposkytol sťažovateľovi primeranú lehotu na vyjadrenie sa k podaniu protistrany prezentoval sťažovateľ názor, podľa ktorého najvyšší súd „mal, aj vzhľadom na to, že neurčil lehotu na vyjadrenie, na žiadosť reagovať (faxom, mailom). Podotýkame, že mu nemohlo spôsobiť osobitné ťažkosti odoslať stručný oznam o tom, či žiadosti vyhovuje alebo nie. Uvedené považujeme za relevantné. Pokiaľ odporca poukazuje na to, že oznámil termín vyhlásenia rozsudku, tak zdôrazňujeme, že (i) to nie je zodpovedajúca reakcia na žiadosť právneho zástupcu sťažovateľa a (ii) oznamovanie miesta a času vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli je v skutočnosti len fikcia, a nie účinný spôsob oznámenia miesta a času pojednávania. Ak sa právny zástupca sťažovateľa obrátil na vrcholný orgán sústavy všeobecných súdov listom, celkom legitímne mohol už len z tohto dôvodu očakávať odpoveď zodpovedajúcu postaveniu tohto orgánu a nakoniec aj etike (slušnosti) v práve, a nie aby musel denne sledovať úradnú tabuľu súdu. Nakoniec oznámenie termínu vyhlásenia rozsudku ešte neznamená, že termín nemôže byť zrušený. Ak zoberieme do úvahy len to, čo bolo pre sťažovateľa v hre a skutočnosť, že odporcovi postačilo za účelom riadnej odpovede vyvinúť zanedbateľné úsilie, postup odporcu vo svetle úcty k základným právam a slobodám ako nelegitímny a nedobromyseľný neobstojí.“.

Sťažovateľ podaním doručeným ústavnému súdu 15. januára 2010 oznámil, že netrvá na ústnom pojednávaní v predmetnej veci.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Sťažovateľ v petite svojej sťažnosti navrhuje vysloviť zásah do základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru „*rozsudkom najvyššieho súdu*“, a nie aj postupom, ktorý vydaniu rozsudku najvyšším súdom predchádzal. V tomto rozsahu ústavný súd sťažnosť uznesením č. k. III. ÚS 160/09-23 z 3. júna 2009 prijal na ďalšie konanie, čím zároveň vymedzil predmet konania.

Priamu a bezprostrednú súvislosť medzi tvrdenou arbitrárnosťou a svojvoľnosťou napadnutého rozsudku, ktorého zrušenia sa sťažovateľ sťažnosťou na ústavnom súde domáha, a konaním najvyššieho súdu predchádzajúcim vydaniu napadnutého rozsudku sťažovateľ vo svojej sťažnosti nijakým relevantným spôsobom neargumentoval.

V nadväznosti na uvedené považoval ústavný súd výhrady proti postupu najvyššieho súdu v časti konania po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 335/06-55 z 30. októbra 2007 obsiahnuté iba v texte sťažnosti len za súčasť odôvodnenia sťažnosti v zmysle § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde, a to aj s ohľadom na už zmienený nedostatok zjavnej logickej súvislosti medzi v sťažnosti popísaným postupom najvyššieho súdu a zásahom do základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy napadnutým rozsudkom.

Predmetom sťažnosti, ako ho ustálil ústavný súd, je preto len tvrdenie sťažovateľa, že rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 M Cdo 4/2008 z 25. júna 2008 došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru preto, že hoci z obsahu mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora vyplývalo, že namieta inú vadu konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie, ako aj nesprávne právne posúdenie veci, najvyšší súd sa týmito námietkami, čo sa týka ich podstaty, nezaoberal ani v rámci nového preskúmania veci v intenciách nálezu ústavného súdu č. k. I. ÚS 335/06-55 z 30. októbra 2007.

Namietanou inou vadou, ktorá podľa sťažovateľa ostala stranou pozornosti najvyššieho súdu, bola skutočnosť, že súdy odmietli neoverený odpis rozhodnutia bývalého štátneho notárstva a nevyžiadali si zároveň príslušný spis, v ktorom sa nachádzal originál tohto rozhodnutia.

Namietaným nesprávnym právnym posúdením bolo, že sťažovateľom označený nový dôkaz (rozhodnutie bývalého štátneho notárstva) na rozdiel od právneho názoru krajského súdu treba s ohľadom na jeho podstatný obsah považovať za taký nový dôkaz, ktorý by mohol pre neho privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci obnovy konania.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu každé konanie súdu alebo iného orgánu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu alebo inú právnu ochranu (I. ÚS 26/94).

Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných

slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne.

O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (*mutatis mutandis* I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

Vzhľadom na skutočnosť, že podľa tvrdenia sťažovateľa sa najvyšší súd opätovne nezaoberal podstatnou námietkou generálneho prokurátora, bolo úlohou ústavného súdu túto otázku posúdiť. Ústavný súd pritom vychádzal z obsahu sťažnosti a jej príloh, z obsahu vyžiadaného súdneho spisu, z obsahu podaného mimoriadneho dovolania, ako aj z obsahu napadnutého rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 1 M Cdo 4/2008 z 25. júna 2008.

Ústavný súd už vo svojom náleze č. k. I. ÚS 335/06-55 z 30. októbra 2007 ustálil relevantný obsah podaného mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora. Z tohto vyplýva v prvom rade konštatovanie, „že okresný súd v konaní pod sp. zn. 14 C 123/92 považoval žalovanú za vecne legitimovanú na základe dedičského rozhodnutia sp. zn. D 338/92, ktorým mala zdediť spoluvlastnícky podiel spornej nehnuteľnosti po svojej právnej predchodkyňi. Práve na základe tohto dedičského rozhodnutia bola vyhlásená za neplatnú kúpna zmluva, ktorou mal sťažovateľ nadobudnúť vlastnícke práva. Ďalej generálny prokurátor poukazuje na to, že podľa zistenia sťažovateľa právna predchodkyňa žalovanej bola v roku 1945 deportovaná do Rakúska ako občianka nemeckej národnosti v zmysle tzv. Benešových dekrétov. Na základe tejto skutočnosti, vychádzajúc aj z písomností uložených v archívoch a po prešetrení dedičského spisu sp. zn. D 1757/57 sťažovateľ zistil, že dedičské rozhodnutie sp. zn. D 1757/57 nikdy nenadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť. V dôsledku tejto skutočnosti štátne notárstvo nemohlo vydať dedičské rozhodnutie sp. zn. D 338/58 v prospech žalovanej. Ďalej generálny prokurátor zdôrazňuje, že podľa tvrdenia sťažovateľa označené súdy nemali k dispozícii dedičské rozhodnutie štátneho notárstva sp. zn. D 1678/58, podľa ktorého sa právna predchodkyňa žalovanej svojho podielu z dedičstva vzdala v prospech ostatných dedičov. Pritom sťažovateľ v odvolaní uviedol, že dedičský spis sp. zn. D 1678/58 sa nachádza v archíve

okresného súdu a vydanie kópie z neho mu bolo odmietnuté. Sťažovateľ tiež namietal, že bolo povinnosťou súdu originál spisu vyžiadať a vyhodnotiť, keďže dedičské rozhodnutie sp. zn. D 1678/58 mohlo dokumentovať, že dedičský podiel právnej predchodkyne žalovanej bol pripočítaný pozostalému manželovi. Všetky tieto okolnosti vyhodnotil generálny prokurátor v závere tak, že sťažovateľom navrhnutý nový dôkaz (dedičské rozhodnutie štátneho notárstva sp. zn. D 1678/58) možno považovať za taký nový dôkaz, ktorého preskúmanie môže privodiť pre sťažovateľa priaznivejšie rozhodnutie vo veci samej.“

Ústavný súd zameral svoju pozornosť na spôsob a rozsah odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu vo vzťahu k námietkam uplatneným generálnym prokurátorom v podanom mimoriadnom dovolaní a dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľa nie je dôvodná.

K sťažovateľovej námietke týkajúcej sa posúdenia skutočnosti, či novoobjavený dôkaz, v danom prípade uznesenie bývalého štátneho notárstva sp. zn. D 1678/1958 z 22. augusta 1959, je dôkazom spôsobilým privodiť pre sťažovateľa priaznivejšie rozhodnutie vo veci, najvyšší súd vo svojom rozsudku sp. zn. 1 M Cdo 4/2008 z 25. júna 2008 uviedol: „Najvyšší súd sa s právnym posúdením generálneho prokurátora, že nový dôkaz označený žalobcom (dedičské rozhodnutie sp. zn. D 1678/58) možno považovať za taký dôkaz, ktorý môže privodiť pre žalobcu priaznivejšie rozhodnutie vo veci samej, nestotožnil. Vecná legitímácia žalovanej ako podielovej spoluvlastníčky príslušných nehnuteľností na podanie návrhu v právnej veci vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 14 C 123/92 nesúvisí s uvedeným uznesením Štátneho notárstva v Bratislave z 22. augusta 1959 sp. zn. D 1678/58 vydaným v dedičskej veci po nebohom J. Z., zomrelom 18. septembra 1958 a nieje týmto rozhodnutím spochybniteľná. V tomto dedičskom konaní - ako to celkom jednoznačne dokladá obsah uznesenia Štátneho notárstva v Bratislave z 22. augusta 1959 sp. zn. D 1678/58, ktorého fotokópia je v spise (č.1.47-48) - sa prejednálo výlučne dedičstvo po nebohom J. Z., pričom pokiaľ ide o dedičský podiel dedičky E. W. (matky žalovanej) z dedičstva po tomto zomrelom, na základe schválenej dohody dedičov tento podiel prevzali dedičia uvedení v uznesení pod bodmi 4 až 9 (v plnej zhode s týmto zistením je napokon aj obsah zápisnice spísanej v tejto dedičskej veci na Štátnom notárstve v Bratislave 15. júla 1959, ktorý doklad ako neoverenú kópiu predložil žalobca a

je na č.l. 18 spisu). Od tohto dedičského podielu však žalovaná svoju vecnú legitímáciu ako podielová spoluvlastnícka príslušných nehnuteľností na podanie návrhu v právnej veci vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 14 C 123/92 neodvodzovala (netvrdila, že po svojej matke zdedila dedičský podiel z dedičstva po nebohom J. Z., zomrelom 18. septembra 1958). Dedičský podiel E. W. (právnej predchodkyne žalovanej) po poručiťke A. Z., rod. S., zomrelej 25. júla 1957 nebol predmetom dohody dedičov v dedičskej veci po nebohom J. Z., zomrelom 18. septembra 1958 (bez zreteľa na to, že ani nemohol byť predmetom takejto dedičskej dohody); v uznesení Štátneho notárstva v Bratislave z 22. augusta 1959 sp. zn. D 1678/58, t.j. v žalobcom označenom novom dôkaze, o ktorom generálny prokurátor tvrdil, že môže privodiť pre žalobcu priaznivejšie rozhodnutie vo veci, o tomto podiele nie je žiadna zmienka (vzhľadom na predmet konania, ktorý tvorilo dedičstvo /pozostalosť/ po nebohom J. Z., pre takúto zmienku nebol ani dôvod). Je nutné podotknúť, že to isté (absencia akejkoľvek takejto zmienky) platí aj pre obsah už spomenutej zápisnice spisanej na Štátnom notárstve v Bratislave 15. júla 1959. ktorú ako neoverenú kópiu predložil žalobca. “

Podľa právneho názoru najvyššieho súdu „žalobcom ako nový dôkaz, ktorý bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní, označené dedičské rozhodnutie sp. zn. D 1678/58, ako už bolo zdôraznené, rieši iba (výlučne) otázku dedičstva po nebohom J.Z. Týmto rozhodnutím sa preto objektívne nemôže spochybníť vecná legitímácia - spoluvlastnícke právo žalovanej k dotknutým nehnuteľnostiam, ktoré nadobudla dedením po svojej matke a tá ho nadobudla dedením po svojej matke, ako to vyplýva z už uvedených dedičských rozhodnutí -rozhodnutia Štátneho notárstva Bratislava 2 z 24. marca 1992 sp. zn. D 338/92 a uznesenia Štátneho notárstva v Bratislave z 15. júna 1958 sp. zn. D 1757/57. Na existenciu a právne účinky uvedených rozhodnutí, ktoré preukazujú spomenutú vecnú legitímáciu žalovanej ako podielovej spoluvlastnícky nehnuteľností, nemá žiaden vplyv (je v tomto sme právne irelevantným) žalobcom označený dôkaz. Takýto dôkaz nie je dôkazom schopným spochybníť vlastnícke právo žalobkyne k predmetným nehnuteľnostiam v rozsahu jej podielu. Ide tu teda o dôkaz, ktorý nemôže privodiť pre žalobcu priaznivejšie rozhodnutie vo veci v zmysle § 228 ods. 1 písm. a/ O.s.p. “.

Uvedenú argumentáciu najvyššieho súdu považuje ústavný súd za ústavne akceptovateľnú a postačujúcu. Najvyšší súd v odôvodnení sťažnosťou napadnutého rozsudku podrobne objasnil, akým spôsobom právne posudzoval vec, ako aj to, o aké konkrétne skutkové dôkazy svoje rozhodnutie oprel.

Ústavný súd sa oboznámil s obsahom súdneho spisu okresného súdu sp. zn. 8 C 165/00, ktorého súčasťou na č. 1. 47 je aj uznesenie bývalého štátneho notárstva sp. zn. D 1678/58 z 22. augusta 1959 predstavujúce sťažovateľom označený dôkaz, ktorý by mal byť spôsobilý privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci, a teda odôvodniť povolenie obnovy konania.

Vo vzťahu k tomuto listinnému dôkazu ústavný súd konštatuje, že pokiaľ obsah predmetného uznesenia, ako aj niektoré slovné formulácie v ňom uvedené môžu pripúšťať rôzny výklad, táto skutočnosť neznamena automaticky nesprávnosť či ústavnú neudržateľnosť právneho posúdenia veci najvyšším súdom.

Ústavný súd už opakovane judikoval, že súčasťou obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je aj právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania (mutatis mutandis II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08).

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama o sebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor najvyššieho súdu svojim vlastným (mutatis mutandis II. ÚS 134/09). Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou dôkazov všeobecnými súdmi, mohol by nahradiť napadnutý právny názor najvyššieho súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný.

O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (IV. ÚS 222/04, IV. ÚS 265/08).

Podľa názoru ústavného súdu právny výklad uskutočnený v danom prípade najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje, preto konštatuje, že ním nedošlo

k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu ani jeho práva na spravodlivé súdne konanie.

Najvyšší súd vychádzal pri posudzovaní obsahu predmetného uznesenia bývalého štátneho notárstva sp. zn. D 1678/58 z 22. augusta 1959 z ustáleného výkladu obsahu dedičských dohôd, u ktorých predmetom usporiadania vzťahov sú zásadne len veci patriace do dedičstva prejednávaneho v danom konaní. Napriek argumentácii sťažovateľa, že zo zákona nevyplýva zákaz, na základe ktorého by predmetom dohody dedičov nemohlo byť usporiadanie vlastníckych vzťahov aj k iným nehnuteľnostiam, je nepochybne potrebné posudzovať dedičskú dohodu v pochybnostiach podľa jej primárneho určenia, ako aj z hľadiska vnútornej štruktúry procesného predpisu upravujúceho spôsobu prejednávania dedičstva. Takýmto predpisom bol v čase vydania sporného uznesenia bývalého štátneho notárstva sp. zn. D 1678/58 z 22. augusta 1959 zákon č. 142/1950 Zb. o konaní v občianskych právnych veciach v jeho znení platnom a účinnom ku dňu vydania predmetného uznesenia. Tento upravoval dohodu dedičov v § 335 ods. 1, pričom už z nadpisu predmetného ustanovenia, ktorý znie „*Dohoda o rozdelení dedičstva*“ je zrejmé, že úmyslom zákonodarcu v danom prípade je právna regulácia dohody, ktorej predmetom bude majetok patriaci do dedičstva. Obdobne predmet dedičskej dohody nachádza svoje vyjadrenie v znení § 335 ods. 1 citovaného zákona, podľa ktorého dedičia si môžu rozdeliť veci patriace do dedičstva i mimosúdne. Aj s ohľadom na uvedené skutočnosti je možné spôsob, ktorým obsah sporného uznesenia bývalého štátneho notárstva interpretoval najvyšší súd, akceptovať ako jeden z možných výkladov majúcich oporu v zákone. Pokiaľ interpretácia obsahu sporného uznesenia a z nej vychádzajúci právny názor najvyššieho súdu neodporuje zmyslu zákona a ani nepopiera jeho obsah, je takýto názor ústavne akceptovateľný.

Ústavný súd v tejto súvislosti tiež znova pripomína, že právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodovaniu, nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01).

Pokiaľ sťažovateľ namietal, že najvyšší súd sa vo svojom rozsudku nevysporiadal a námietkou generálneho prokurátora týkajúcou sa skutočnosti, že okresný súd ani krajský súd nepovažovali za potrebné pripojiť v rámci rozhodovania o povolení obnovy konania dedičský spis sp. zn. D 1678/58, ústavný súd uvádza, že k tejto námietke najvyšší súd v odôvodnení svojho rozsudku zaujal stanovisko, ktoré (hoci stručne) zdôvodnil s ohľadom na spôsob posúdenia dôkaznej hodnoty uznesenia bývalého štátneho notárstva podrobne rozobratý v predchádzajúcej časti tohto nálezu.

Podľa názoru najvyššieho súdu, pokiaľ sporné uznesenie nemohlo privodiť pre žalobcu priaznivejšie rozhodnutie vo veci, *„potom skutočnosť, že okresný a krajský súd nepovažovali za potrebné pripojiť dedičský spis sp. zn. D 1678/58 nie je možné považovať za inú vadu konania, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci podľa § 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.“. Ani v rámci skúmania podľa §242 ods. 1 druhá veta O.s.p. dovolací súd nezistil, že by konanie nižších súdov bolo postihnuté inou vadou, ktorá by v zmysle § 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p. mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.“.*

Toto konštatovanie sa v kontexte záverov najvyššieho súdu, čo sa týka spôsobilosti uznesenia bývalého štátneho notárstva sp. zn. D 1678/58 z 22. augusta 1959 privodiť sťažovateľovi priaznivejšie rozhodnutie vo veci, javí ústavnému súdu ako logické a ústavne udržateľné. Nevykonanie navrhnutého dôkazu pripojením dedičského spisu sp. zn. D 1678/58 by totiž v kontexte už uvedeného mohlo byť považované za chybu konania, nie však za chybu majúcu za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Uvedený záver má oporu tiež v náleze ústavného súdu č. k. I. ÚS 335/06-55 z 30. októbra 2007, v ktorom ústavný súd vyslovil názor, podľa ktorého *„v prípade, ak by sťažovateľom označený nový dôkaz mal byť vyhodnotený tak, že môže pre neho privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci samej, potom skutočnosť, že okresný súd a krajský súd nepovažovali za potrebné pripojiť dedičský spis sp. zn. D 1678/58, by bolo potrebné považovať za inú vadu konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v zmysle § 243f ods. 1 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku.“.* Z uvedeného a contrario vyplýva, že v prípade nepreukázania tvrdenia o možnom priaznivejšom rozhodnutí vo veci samej na základe sťažovateľom označeného nového dôkazu o inú vadu konania podľa § 243f ods. 1 písm. b) OSP nepôjde.

S ohľadom na uvedené skutočnosti, ako aj na rozsah a spôsob odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd v jeho argumentácii nezistil

arbitrárnosť a svojvoľnosť tvrdenú sťažovateľom, keďže najvyšší súd sa v dostatočnej miere a ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s podstatnými námietkami mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora.

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). V obsahu týchto práv teda nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07). Keďže ústavný súd dospel k záveru o neporušení čl. 46 ods. 1 ústavy, nebolo už potrebné osobitne sa zaoberať namietaným porušením čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. marca 2010